

Woord verklaard

erfgoed (het)

1 erfenis; 2 wat men van een voorganger of van een vroeger geslacht heeft overgenomen, wat uit vroeger tijd is blijven bestaan, de geestelijke of culturele nalatenschap, veelal beschouwd als het eigene van een cultuur

'Draag er goed zorg voor.' Het is een zinnetje dat ik als kind vaak heb mogen horen, een mantra van voorzichtigheid en ontzag. In de zachte stem van de moeder klonk altijd ook al een beetje de vermaning door, een geheven vinger de voorbode van mijn fingerwijzing. Alsof bij voorbaat vaststond dat ik goede raad toch in de wind zou slaan, schade en bijkomende schande onherroepelijk waren. Of het om een nieuwe trui ging of de art-decoluster van een grootmoeder, zorgzaamheid was mijn erfdeel. Zoals later ook voor de gebeitelde en geboetseerde nalatenschap van de te vroeg overleden vader. Zijn beeldhouwwerken zijn mijn eigen kleine patrimonium, mijn vaderlijk erfgoed in hout, steen en brons, mijn afstamming die ik heb te beheren. En te eren.

Tussen de vele sculpturen staat er een kwetsbaarder dan alle andere. Weesje is uit fijnnerig perenhout gehouwen. Ze heft fier het hoofd en kijkt onbevreesd voor zich uit, maar sprokke stukken schors herinneren eraan hoe broos haar toekomstgeluk is. Hoe beklemmend ook de eenzaamheid van de stamboom waaraan ze zich wil ontworstelen. De perelaar waarin dit weesje vorm kreeg, werd in 1944 door een V-

bom geveld. Een oorlogsslachtoffer in de tuin van een weeshuis, hetzelfde weeshuis waarvan de vader van de vader jaren eerder was weggelopen. Getrokken door de wijsheid van de wereld aan de andere kant van de blinde tuinmuur.

In die tijd, toen de twintigste eeuw nog in haar kinderschoenen stond, heette dit weeshuis nog een knechtjeshuis. Niet de afkomst van de opgevangen kinderen bepaalde zijn reputatie, wel hun best mogelijke toekomst in levenslange dienst van. Vandaag herbergt het gebouw een basisschool waarvan de naam doet vermoeden dat kinderen hier naar de sterren leren kijken. Hopelijk staat daarin ook hun toekomst geschreven. Tussen de zwarte gaten van de geschiedenis, die onderwijzers en onderwijzeressen voor hen opvullen met verhalen waaruit ze kunnen leren. Over kunst en peren en het verre verleden van hun school misschien, dat begon toen het Bestuur der Burgerlijke Godshuizen in 1875 de liefdadigheidsinfrastructuur van de stad Antwerpen vertimmerde – voortbouwend op de fundamenten van een eeuwenoude christelijke traditie. Een pagina uit ons culturele testament die we niet achteloos kunnen omslaan,

een familiegeschiedenis van bezorgdheid en zorg. Voor elkaar, voor de objecten die ons met onze oergrond verbinden, voor de kinderen die verweesd ons goed ooit zullen erven.

Ewald Peters

ERFGOEDDAG 2017

23.04.2017

Erfgoeddag 2017 staat in het teken van zorg. Je vindt alle activiteiten in de provincie Antwerpen op www.erfgoeddag.be en in de gratis brochure bij Info Cultuur (Wisselstraat 12, hoek Grote Markt, Antwerpen). Tientallen zorginstellingen en plaatsen waar erfgoed van de zorg wordt bewaard of de zorg voor erfgoed centraal staat, heten je welkom. Het programma bevat tal van activiteiten voor specifieke doelgroepen.

Deze tekst verscheen in 100% EXPO 18.